

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z DZIAŁALNOŚCI
STOWARZYSZENIA NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”
za 2016 rok**

W 2016 roku Stowarzyszenie „Niebieska Linia” kontynuowało działalność, zapoczątkowaną w 2004 roku. Realizowano również nowe programy i zadania.

I. Współpraca z instytucjami i podmiotami – na różnych szczeblach, na terenie Warszawy i całej Polski

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

praca w **Zespole Monitorującym** do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Praca nad zmianami w aktach prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opiniowanie projektów dofinansowywanych przez MPiPS (z-ca prezesa Stowarzyszenia NL - Wanda Paszkiewicz)

Urząd m. st. Warszawy -

1 Udział w pracach **Komisji Dialogu Społecznego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

(Ewa Podgórska, Małgorzata Wincenciak - wiceprzewodnicząca)

2 Członkowie Stowarzyszenia nadal aktywnie pracowali w **Zespołach Interdyscyplinarnych w kilku dzielnicach Warszawy:**

- Anna Wiechcińska – zastępca przewodniczącego w ZI w dzielnicy Ursynów

- Wanda Paszkiewicz – członek ZI w dzielnicy Śródmieście

- Dorota Krawczyk – z-ca przewodniczącego ZI w dzielnicy Targówek

- Marcin Korowaj – członek ZI w dzielnicy Włochy

- Urszula Podsiadło – przewodnicząca ZI w dzielnicy Włochy

- Małgorzata Kulka – członek ZI w dzielnicy Rembertów

- Paula Klemińska – członek ZI w dzielnicy Bemowo

- Małgorzata Wincenciak – członek ZI w dzielnicy Wawer

Dwie osoby rozpoczęły prace w ZI

- Luis Alarcon – członek ZI w dzielnicy Wola

- Regina Dziugiewicz – członek ZI w dzielnicy Ursus

3 Współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Członek Stowarzyszenia kontynuował prace w Radzie Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Państwowej Agencji Rozwiązywania problemów Alkoholowych, gdzie brał udział w systemie potwierdzania kwalifikacji specjalistycznych osób pracujących z osobami uwięzonymi w przemoc. (Luis Alarcon).
- Prowadzenie warsztatu „Nawiązanie kontaktu i prowadzenie rozmowy z osobą doświadczającą i stosującą przemoc” dla członków grup roboczych i zespołów interdyscyplinarnych na konferencji organizowanej przez PARPA (Małgorzata Kulka)
- Przeprowadzenie wykładu dla pracowników ochrony zdrowia o sytuacji psychologicznej osób doświadczających przemocy na zaproszenie PARPA w Urzędzie Wojewódzkim (Wanda Paszkiewicz)
- Przeprowadzenie wykładu "Przemoc w rodzinie-definicja zjawiska, rodzaje i mechanizmy przemocy” na szkoleniu organizowanym przez PARPA (Monika Lakowska)

II Powadzenie działań i programów skierowanych bezpośrednio do osób uwięzionych w przemoc w rodzinie.

W ramach działalności statutowej Stowarzyszenia w 2016 r. prowadzono kilka programów pomocy dla osób uwięzionych w przemoc oraz zgłaszających się w związku z innymi problemami psychologicznymi lub będących w kryzysie. Były to następujące działania:

1. Kontynuacja programu dotowanego przez Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu Miasta st. Warszawy, skierowanego do osób stosujących przemoc.

W ramach działań w tym programie prowadzono:

- konsultacje indywidualne,
- dwa sześciomiesięczne cykle zajęć grupy korekcyjno – edukacyjnej,
- warsztaty umiejętności psychologicznych
- superwizje zespołu prowadzącego program (Bożena Paczuska).

Realizatorzy programu: Ewa Podgórska, Anna Wiechcińska, Agnieszka Turska-Majewska, Monika Lakowska, Tomasz Majewski, Mariusz Moderski.

2. Program dotowany przez Biuro Pomocy i Projektów Społecznych Urzędu Miasta st. Warszawy, skierowany do osób stosujących przemoc, absolwentów programów korekcyjno-edukacyjnych wymagających dalszych oddziaływań zmierzających do zmiany wzorców zachowań i postaw.

W ramach działań w tym programie prowadzono:

- konsultacje indywidualne,
- jeden cykl zajęć grupy pomocy psychologicznej (marzec-grudzień),
- treningi psychologiczne, 3 części (wrzesień-listopad)
- superwizje zespołu prowadzącego program (Marta Bieniasz).

Realizatorzy programu: Ewa Podgórska (koordynator), Anna Wiechcińska, Wanda Paszkiewicz, Agnieszka Turska, Mariusz Moderski.

3. Program realizowany na zlecenie Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej „Wyprawa PoMoc – kontynuacja” – skierowany do mieszkańców województwa Mazowieckiego doświadczających przemocy. Obejmował: indywidualne konsultacje psychologiczne i prawne, spotkania grupy wsparcia (12 spotkań) oraz wydanie informatora „Wyprawa pomoc z Niebieską Kartą”. Nakład 12 600 egzemplarzy rozesłano do wszystkich powiatów woj. Mazowieckiego.

Koordinator zadania: Małgorzata Wincenciak

Realizatorzy: Paula Klemińska, Małgorzata Kulka, Agnieszka Wolańczyk, Anna Wiechcińska oraz prawnicy: Urszula Panasiuk, Piotr Kozak, Aneta Mikołajczyk.

4. Praca CPS – Centrum Pomocy Specjalistycznej – kontynuacja działalności odpłatnej i wolontaryjnej rozpoczętej w 2008 r. w ofercie którego prowadzona jest: psychoterapia indywidualna, małżeńska i rodzinna, konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, konsultacje wychowawcze dla rodziców.

Konsultantami CPS byli: Tomasz Majewski, Wanda Paszkiewicz, Luis Alarcon, Anna Wiechcińska, Ewa Podgórska, Monika Lakowska, Dorota Krawczyk, Mariusz Moderski, Agnieszka Turska-Majewska, Małgorzata Wincenciak, Małgorzata Kulka, Paula Klemińska.

Wolontaryjnie przyjęli klientów: Małgorzata Kulka, Anna Wiechcińska, Paula Klemińska, Monika Lakowska, Agnieszka Wolańczyk, Ewelina Nęcka, Ewa Podgórska, Małgorzata Wincenciak.

W ramach CPS od lutego rozpoczął się staż kliniczny. Zespół stażystów liczył 10 osób. W okresie luty-grudzień odbyło się 10 spotkań superwizyjno - szkoleniowych.

Opiekun merytoryczny stażu: Luis Alarcon; koordynator: Agnieszka Wolańczyk.

Stażyci: Monika Antoniewska, Anna Bastecka, Ada Nowakowska, Marta Piepiora, Kinga Podzorska, Olga Ponichtera, Olga Radziwon, Artur Świtalski, Katarzyna Wachowicz, Piotr Wawrzęła.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ PORADNI w 2016 r.

LP	Program	Ilość klientów	Ilość konsultacji
1	Korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc	137	538
2	Pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc - absolwentów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	26	165
3	Konsultacje psychologiczne i prawne w programie z MCPS - kontynuacja	56	227
4	Centrum Pomocy Specjalistycznej: konsultacje odpłatne, konsultacje w ramach stażu klinicznego, konsultacje prowadzone wolontaryjnie, konsultacje w ramach Wolskiej Akademii Rodzica i programu Biura Edukacji	331	1295
	ŁĄCZNIE	550	2.225

5. Oprócz zadań realizowanych w Poradni Stowarzyszenia, a kierowanych bezpośrednio do osób uwikłanych w przemoc w rodzinie na zlecenie Dzielnicy Bemowo m. St. Warszawy Przeprowadzono wykład: "Prawo pomocne dla osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie" w którym wzięło udział 16 osób. (X 2016 r. Aneta Mikołajczyk).

III. Programy profilaktyczne - skierowane do rodziców, uczniów, kadry pedagogicznej

1. Program „Wesoła Akademia Rodzica” – powstał w ramach Budżetu Partycypacyjnego 2016, realizowany na zlecenie Dzielnicy Wola m. st. Warszawy.

Program skierowany do rodziców i opiekunów dzieci do 5 roku życia.

Okres realizacji: marzec - grudzień 2016 r.

Przeprowadzono 20 spotkań edukacyjnych dla rodziców i opiekunów.

Odbyło się 20 spotkań – każde trwało 2 godziny. W sumie przeprowadzono 40 godz. zajęć, w których wzięło udział **238 osób**

Koordynator: Ewelina Nęcka

Realizatorzy: Paula Klemińska, Agnieszka Wolańczyk, Marta Piepiora, Olga Radziwon, Małgorzata Kulka, Małgorzata Wincenciak, Jana Lisna - Nożykowska, Kinga Podzorska i Wanda Paszkiewicz (superwizje)

2. Program „Wesoła Akademia Rodzica na Ursynowie” realizowany na zlecenie Dzielnicy Ursynów m. st. Warszawy.

Okres realizacji: wrzesień - grudzień 2016 r.

Program skierowany do rodziców i opiekunów dzieci do 10 roku życia oraz rodziców i opiekunów dzieci powyżej 10 roku życia.

Przeprowadzonych zostało 12 warsztatów: 6 warsztatów dla rodziców i opiekunów dzieci do 10 roku życia oraz 6 warsztatów dla rodziców i opiekunów dzieci powyżej 10 roku życia.

Zajęcia trwały po 3 godziny każde, czyli w sumie przeprowadzono 36 godzin.

Wzięło w nich udział **50 osób.**

Koordynator: Ewelina Nęcka

Realizatorzy: Kinga Podzorska, Paula Klemińska, Agnieszka Wolańczyk, Jana Lisna - Nożykowska, Wanda Paszkiewicz (superwizje)

3. Program „Niebieskie spotkania” realizowany na zlecenie Biura Edukacji m. st. Warszawy

Okres realizacji: kwiecień – czerwiec 2016 r.

Celem głównym zadania było zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, poprzez zwiększenie świadomości dotyczącej zjawiska przemocy i agresji oraz sposobów rozwiązywania sytuacji trudnych i konfliktowych.

Program był realizowany w jednym liceum, jednym gimnazjum i dwóch szkołach podstawowych.

W ramach programu zrealizowano: warsztaty z uczniami, spotkania informacyjno – edukacyjne dla rodziców, szkolenia dla kadry pedagogicznej, superwizje dla kadry prowadzącej zajęcia w programie.

Liczba uczestników: 490 uczniów, 78 rodziców, 150 pracowników merytorycznych szkół.

W programie wzięło udział w sumie **780 osób.**

Koordynator: Małgorzata Kulka

Realizatorzy: Małgorzata Wincenciak, Regina Dziugiewicz, Ewelina Nęcka, Marcin Korowaj, Kinga Podzorska, Marta Piepiora, Piotr Wawrzęła, Wanda Paszkiewicz (superwizje)

W programach profilaktycznych prowadzonych przez Stowarzyszenie w 2016 r. wzięło udział łącznie 1068 osób.

IV. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” zadanie realizowane na zlecenie PARPA

Zadanie to w miesiącach styczeń – grudzień 2016 r. obejmowało prowadzenie:

- ogólnopolskiego telefonu dla osób uwikłanych w przemoc – przeprowadzono konsultacje psychologiczne i prawne w liczbie: **10 844**
- poradni e-mailowej i korespondencyjnej – odpowiedziano na **863** e-maili i **14** listów;
- interwencji w instytucjach – podjęto **281 interwencji: 278 interwencji tzw. klasycznych** oraz **3 interwencje tzw. MS.** (interwencje wobec osób skazanych z wyrokiem w zawieszeniu, które nadal dopuszczają się przemocy). Interwencje prowadzone na podstawie podpisanego porozumienia: pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości - Komendą Główną Policji – Dyrektorem PARPA)
- W ramach **konsultacji dla służb i organizacji pozarządowych** odbyło się **51** telefonicznych dyżurów dla specjalistów, podczas których przeprowadzono 165 konsultacji.
- prowadzenie strony internetowej Pogotowia NL – Na stronie internetowej www.niebieska.info zamieszczono 101 informacji, zaś na portalu społecznościowym Facebook zamieszczono 67 nowych postów.
- aktualizacji bazy danych instytucji pomagających **1 466** placówek. Obecnie w bazie danych znajduje się **4 830** placówek;
- programu stażowego – przeszkolono **21** stażystów – staż ukończyło 18 osób;
- działania na rzecz integracji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – odbyło się **4** seminaria, w których wzięło udział **175 osób** – przedstawiciele różnych służb, instytucji i organizacji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tematy seminariów i osoby prowadzące:

- **21 kwietnia 2016 r.** pt. „Grupa robocza i osoba stosująca przemoc - karać? pomagać? współpracować?” prowadzone przez Wandę Paszkiewicz.
- **2 czerwca 2016 r.** pt. „Zmiany w prawie karnym i procedurze karnej - jak wpłyną na pracę z rodzinami uwikłanymi w przemoc?” prowadzone przez Adama Grochołę
- **17 października 2016 r.** pt. „Dziecko między dorosłymi – ograniczanie kontaktu z jednym z rodziców i wnikanie w konflikt a procedura Niebieskie Karty” prowadzone przez Paulę Klemińską i Ewę Podgórską
- **16 grudnia 2016 r.** pt. "Procedura "Niebieskie Karty" - sposób realizacji w sprawach nieoczywistych/trudnych/niejasnych" prowadzone przez Małgorzatę Kulkę i Małgorzatę Wincenciak

Ogólnopolskie Pogotowie „NL” jest też na Facebooku – Stronę Ogólnopolskiego Pogotowia „Niebieska Linia” na portalu społecznościowym Facebook „lubi” (a zatem także śledzi) **1 523** osób. Zamieszczane na profilu Pogotowia posty widzi średnio 160 osób.

Zespół koordynatorów Pogotowia „Niebieska Linia”: Wanda Paszkiewicz, Monika Lakowska, Małgorzata Kulka, Paula Klemińska, Małgorzata Wincenciak, Agnieszka Wolańczyk, Ewelina Nęcka.

V. Prowadzenie działalności szkoleniowej

W roku sprawozdawczym kontynuowano działalność szkoleniową Stowarzyszenia „Niebieska Linia”, przyczyniając się tym samym do zwiększenia liczby osób przygotowanych profesjonalnie do kontaktu z osobami uwikłanymi w przemoc w rodzinie – zarówno z osobami doznającymi przemocy, stosującymi przemoc i świadkami. Zwiększono także kompetencje osób pracujących lub przygotowujących się do pracy w formule interdyscyplinarnej.

1. Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - na poziomie: kursu podstawowego; kierownik Studium: Wanda Paszkiewicz.

- Jedna edycja: „Interdyscyplinarne szkolenie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – kurs podstawowy (dotacja PARPA) realizowana w miesiącach: wrzesień - listopad 2016 r. Prowadzący: Wanda Paszkiewicz, Anna Wiehcieńska, Tomasz Majewski, Małgorzata Wincenciak, Luis Alarcon, Marta Bieniasz, Aneta Mikołajczyk

Przeszkolono 75 osób.

- SPPwR - szkolenie otwarte w siedzibie Stowarzyszenia – realizowane miesiącach kwiecień-czerwiec 2016 r. Prowadzenie: Ewa Podgórska, Wanda Paszkiewicz, Aneta Mikołajczyk, Anna Wiechcińska.

Przeszkolono 19 osób.

- SPPwR prowadzone w Wyższej Szkole Innowacji w Lublinie – prowadzone w miesiącach: marzec-maj 2016 r. Prowadzenie: Wanda Paszkiewicz, Aneta Mikołajczyk, Mariusz Moderski, Anna Wiechcińska

Przeszkolono 11 osób.

2. Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - szkolenie II stopnia

Szkolenie prowadzone w siedzibie Stowarzyszenia.

- Zakończenie edycji rozpoczętej w 2015 r (październik-grudzień 2015 r.) – marzec – kwiecień 2016 r. Prowadzący: Wanda Paszkiewicz, Ewa Podgórska, Luis Alarcon

Przeszkolono 12 osób.

- rozpoczęcie edycji i przeprowadzenie trzech z siedmiu sesji: październik-grudzień 2016 r. (kontynuacja zaplanowana na 2017 r.) Prowadzący: Wanda Paszkiewicz, Aneta Mikołajczyk, Anna Wiechcińska.

W sumie w ramach **SPPwR – I i II stopnia przeszkolono w 2016 r. 117 osób.**

3. Studium Pracy z Osobami Stosującymi Przemoc piecza merytoryczna: Luis Alarcon, koordynacja działań: Tomasz Majewski.

Została zakończona edycja, która rozpoczęła się w grudniu 2015 r.: druga sesja studium I 2016 r., trzecia sesja studium – II 2016 r., czwarta sesja studium – IV 2016 r.

W Studium wzięło udział 16 osób, 7 osób zdało egzamin i otrzymało certyfikat.

Realizatorzy zadania: Tomasz Majewski, Agnieszka Turska, Luis Alarcon, Wanda Paszkiewicz

Przeszkolono 16 osób.

4. Na zlecenie Biura Pomocy i Projektów Społecznych m. st. Warszawy realizowano program: **„Doradztwo dla przedstawicieli służb pracujących w Zespołach Interdyscyplinarnych i Grupach Roboczych na terenie m. st. Warszawy”** r.

Okres realizacji: luty – grudzień 2016

Program obejmował przeprowadzenie:

- 63 spotkań doradztwa eksperckiego
- 50 superwizji grupowych
- 166 godzin superwizji indywidualnych

Przeprowadzono **łącznie 279 spotkań doradczych**

Koordinator zadania: Paula Klemińska

Realizatorzy:

Superwizje prowadzili: Luis Alarcon, Marta Bieniasz, Bożena Paczuska – Jałowińska, Wanda Paszkiewicz, Anna Wiechcińska

Doradztwo eksperckie ze strony Stowarzyszenie prowadzili: Adam Grochoła, Paula Klemińska, Małgorzata Kulka, Aneta Mikołajczyk, Mariusz Moderski, Ewa Podgórska, Małgorzata Wincenciak.

W zajęciach brali też udział wolontariusze (m.in. stażyści Pogotowia NL, czy osoby współpracujące ze Stowarzyszeniem).

Ze spotkań doradczych skorzystało łącznie 366 osób

5. Zrealizowano trzy otwarte seminaria w siedzibie Stowarzyszenia (VI, XI, XII 2016 r.):
- „Grupa Robocza i osoby stosujące przemoc. Karać? Pomagać? Współpracować?”**
- „Dziecko pomiędzy dorosłymi – ograniczanie kontaktu z jednym z rodziców i wikłanie w konflikt, a prowadzenie „Niebieskiej Karty”** – seminarium przeprowadzono dwukrotnie

Prowadzenie seminariów: Wanda Paszkiewicz, Paula Klemińska, Ewa Podgórska

Łącznie w trakcie seminariów przeszkolono 72 osoby

6. Na zlecenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Górze Kalwarii szkolenia:
- **„Kontakt i praca z osoba stosująca przemoc”** (I 2016 r.) – prowadzenie Agnieszka Turska
 - **„Kontakt z osoba w kryzysie suicydalnym”** – (III 2016 r.) – prowadzenie Anna Wiechcińska

Przeszkolono 11 osób

7. Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pruszczu Gdańskim szkolenie „**Dziecko a sytuacja przemocy w rodzinie – kwestie prawne**” – (II 2016 r.) - prowadzenie Aneta Mikołajczyk

Przeszkolono 35 osób

8. Na zlecenie Sądu Rejonowego w Wieluniu szkolenie: „**Rola kuratorów w realizacji procedury Niebieskie Karty. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym i Grupami Roboczymi**” (IV 2016 r.) – prowadzenie Anna Wiechcińska

Przeszkolono 19 osób

9. Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu na szkoleniu „**Praca z osobami uwikłanymi w przemoc – ofiary i sprawcy – interwencja, pomoc, prawo**” przeprowadzenie trzech seminariów - VI 2016 r. (Realizatorzy: Adam Grochoła, Mariusz Moderski, Anna Wiechcińska)

- „**Prawo w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie**”

- „**Sytuacja psychologiczna dorosłych osób uwikłanych w przemoc – osoba doznająca przemocy i osoba stosująca przemoc**”

- „**Działania podejmowane wobec osób uwikłanych w przemoc. Procedura Niebieskie Karty – praca i współpraca służb w Zespole Interdyscyplinarnym i Grupach Roboczych**”

Realizatorzy: Adam Grochoła, Mariusz Moderski, Anna Wiechcińska

Przeszkolono 60 osób

10. Na zlecenie Stowarzyszenia BORIS szkolenie: „**Zakres działań Zespołów Interdyscyplinarnych**” (VI 2016 r.) – prowadzenie Paula Klemińska

Przeszkolono 30 osób

11. Na zlecenie MOPS Sopot przeprowadzenie 4 seminariów prawnych (IX–XI 2016 r.)

1: „**Małoletni jako ofiara przemocy w rodzinie – procedury postępowania, ustanowienie przedstawiciela małoletniego w procedurze Niebieska Karta, reprezentowanie interesów małoletniego w kontakcie z instytucjami**”;

2: „**Dokumentacja procedury Niebieskie Karty, przepisy dotyczące ochrony danych osobowych oraz zasady przekazywania informacji na żądanie sądów i prokuratury**”;

3) seminarium 3 (dwukrotnie dla różnych grup): „**Postępowanie wobec sprawcy przemocy, zasady postępowania w przypadku, gdy ofiarą jest małoletni, a rodzice nie mają ograniczonej/odebranej władzy rodzicielskiej, udzielanie informacji, oddawanie pod opiekę**”.

Prowadzenie: Aneta Mikołajczyk, Adam Grochoła

Przeszkolono łącznie 62 osoby

12. Na zlecenie MOPS Piła przeprowadzenie 2 szkoleń dla dwóch różnych grup w IX 2016 r.:
- „Praca z dzieckiem krzywdzonym”
 - „Praca z dzieckiem wykorzystywanym seksualnie”
- Prowadzenie: Paula Klemińska, Mariusz Moderski
- Przeszkolono 36 osób**
13. Na zlecenie MOPR Białystok przeprowadzenie pięciomodułowego szkolenia w okresie IX – XII 2016 r. : „Specjalistyczne szkolenie zaawansowane dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”
- Prowadzenie: Małgorzata Wincenciak, Tomasz Majewski, Ewa Podgórska, Agnieszka Szejter – Łoś, Urszula Panasiuk
- Przeszkolono 13 osób**
14. Na zlecenie GOPS Winnica - szkolenie „Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych” (X 2016 r.) Prowadzenie: Małgorzata Wincenciak.
- Przeszkolono 12 osób.**
15. Na zlecenie MOPS Bytów przeprowadzono **Superwizje** (XI 2016) dla dwóch różnych grup. Prowadzenie: Anna Wiechcińska.
- Przeszkolono 18 osób.**
16. Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku przeprowadzono 2 szkolenia (XI i XII 2016 r.)
- „Grupy Robocze w praktyce” – jak pracować z osobami stosującymi przemoc”
 - „Niebieska Godzina Wychowawcza”
- Prowadzenie: Tomasz Majewski, Małgorzata Kulka
- Przeszkolono łącznie 35 osób.**
17. Na zlecenie OPS Śrem szkolenie - seminarium: „Dziecko między dorosłymi – ograniczanie kontaktu z jednym z rodziców i wnikanie w konflikt a procedura Niebieskie Karty” (XI 2016 r.)
- Prowadzenie: Paula Klemińska
- Przeszkolono 46 osób.**
18. Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu przeprowadzono seminarium prawne „Prawo a sprawy rodzinne” (XI 2016 r.)
- Prowadzenie: Aneta Mikołajczyk
- Przeszkolono 30 osób.**

19. Na zlecenie MOPS w Elku przeprowadzenie dla dwóch różnych grup szkolenia **„Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - praca z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych”** (XI, XII 2016 r.)
Prowadzenie: Małgorzata Wincenciak, Małgorzata Kulka
Przeszkolono łącznie 36 osób.
20. Na zlecenie Gminy Miasta Marki przeprowadzenie szkolenie **„Rozmowa i praca z osobami stosującymi przemoc w trakcie realizacji procedury NK”** (XI 2016 r.)
Prowadzenie: Ewa Podgórska
Przeszkolono 12 osób.
21. Na zlecenie Gminy Wolbórz szkolenie – seminarium **„Dziecko krzywdzone – pomoc dziecku i rodzinie”** (XII 2016 r.)
Prowadzenie: Paula Klemińska
Przeszkolono 25 osób.
22. Na zlecenie OPS w Wyszkowie przeprowadzenie szkolenia **„Dziecko między dorosłymi – ograniczanie kontaktu z jednym z rodziców i wikłanie w konflikt a procedura Niebieskie Karty”** (XII 2016 r.)
Prowadzenie: Paula Klemińska
Przeszkolono 36 osób
23. Na zlecenie MOPR w Lublinie przeprowadzenie szkolenia **„Rozmowa i praca z osobami stosującymi przemoc w trakcie realizacji procedury „Niebieskie Karty”** (XII 2016 r.)
Prowadzenie: Anna Wiechcińska
Przeszkolono 17 osób
24. Na zlecenie MGOPS w Ilży przeprowadzenie szkolenia **„Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie i współpraca służb zobowiązanych do prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”** (XII 2016 r.)
Prowadzenie: Regina Dziugiewicz
Przeszkolono 23 osoby
25. Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku przeprowadzenie szkolenia **„Dziecko krzywdzone – pomoc dziecku i rodzinie”** (XII 2016 r.)
Prowadzenie: Paula Klemińska
Przeszkolono 23 osoby
26. Na zlecenie OPS Milanówek przeprowadzenie szkolenia **„Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”** (XII 2016 r.)

Prowadzenie: Małgorzata Kulka

Przeszkolono 19 osób

27. Na zlecenie MOPS w Chodzieży przeprowadzenie seminarium prawnego „**Realizacja procedury Niebieskie Karty – aspekty prawne**” (XII 2016 r.)

Prowadzenie: Adam Grochoła

Przeszkolono 27 osób.

28. Szkolenia „**Grupy robocze w praktyce**” prowadzone w kilku formach: praca z osobami doświadczającymi przemocy, praca z osobami stosującymi przemoc, działania w przypadku występowania przemocy wobec dziecka, analiza przypadków superwizja członków grup roboczych - w okresie III – XII 201 r. Szkolenia prowadzone na zlecenie gmin i miast: Białogard, Brwinów, Osielsk, Dobrcz. Połaniec, Płock, Nieporęt, Linia, Gołdap, Tuchola, Wołomin, Świdnica, Skarżysko – Kamienna, Barciny, Słupsk, Szemud, Prudnik, Łask, Sopot prowadzili: Mariusz Moderski, Małgorzata Wincenciak, Tomasz Majewski, Anna Wiechcińska, Paula Klemińska, Ewa Podgórska, Anna Wiechcińska.

Łącznie w szkoleniach „Grupy robocze w praktyce” przeszkolono 396 osób

W 2016 r. przeszkolono 1711 osób.

Dodając osoby przeszkolone w trakcie seminariów przeprowadzonych w ramach Pogotowia NL (175 osób)

daje to łączną liczbę 1886 przeszkolonych osób.

Oprócz szkoleń realizowanych za pośrednictwem Stowarzyszenia, jego członkowie byli zapraszani na szkolenia, wykłady i konferencje organizowane i prowadzone przez inne organizacje i instytucje:

- Spotkanie dotyczące angażowania mężczyzn w działania antyprzemocowe i antydyskryminacyjne w projekcie „Scena dla twardziela” - prezentacja programu Stowarzyszenia NL dla osób stosujących przemoc – luty 2016 (Anna Wiechcińska)
- udział w seminarium „Razem przeciw przemocy” zamykającym projekt „Bliscy nie krzywdzą, bliscy kochają” – organizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach – prezentacja działań Stowarzyszenia „Miejsce Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w systemie kompleksowych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – czerwiec 2016 (Anna Wiechcińska)

- wystąpienie pt. „Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w kontekście współpracy interdyscyplinarnej” na zaproszenie Fundacji POZYTYW w Siedlcach – lipiec 2016 r. (Ewa Podgórska)
 - przeprowadzenie hospitacji dla uczestników kursów specjalizacyjnych dla pracowników socjalnych prowadzonych przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych – marzec i czerwiec 2016 (Anna Wiehcińska)
 - na Konferencja Trzech Sekcji Polskiego Towarzystwa Psychologicznego „Natura i kultura. Psychoterapia wobec fenomenu agresji we współczesnym świecie” wystąpienie pt. „Programy pomocy dla osób stosujących przemoc w rodzinie w podejściu skoncentrowanym na rozwiązaniach” – październik 2016 r. (Luis Alarcon, Monika Lakowska, Ewa Podgórska)
 - na zaproszenie dyrektora PCPR w Szamotułach udział w III Konferencji „**W Powiecie Szamotulskim wokół przemocy**” wystąpienie: „Sytuacja psychologiczna dziecka uwikłanego w konflikt między rodzicami i wynikające z niej wskazówki do pracy z rodziną” – listopad 2016 (Paula Klemińska)
 - wystąpienie nt. mechanizmów psychologicznych przemocy podczas debaty społecznej pod hasłem „Żyj świadomie czyli bez przemocy” w ramach akcji „Stop przemocy w rodzinie” w Turku – listopad 2016 r. (Małgorzata Wincenciak)
 - na II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „**Oblicza (prze)mocy. Dobre praktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**” udział w dyskusji panelowej, przeprowadzenie wykładu „Źródła przemocy w rodzinie i środki zaradcze – czyli skąd się biorą osoby stosujące przemoc i dobre praktyki oddziaływań” oraz warsztatu: „Jak pracować z osobami stosującymi przemoc. Doświadczenie Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w prowadzeniu programów dla osób stosujących przemoc”.
- Konferencja organizowana przez Katedrę Pedagogiki Ogólnej, Katedrę Pedagogiki Społecznej oraz Katedrę Teorii Wychowania Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie we współpracy z Fundacją Inicjatywa Kobiet Aktywnych i Miejskim Zespołem Profilaktyki i Terapii Uzależnień współfinansowana przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – 1 – 2 grudnia 2016 r. (Anna Wiehcińska i Luis Alarcon)
- na zaproszenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia w Korytnikach udział w konferencji w Przemysłu i wystąpienie na temat pracy z osobami stosującymi przemoc – grudzień 2016 r. (Luis Alarcon)

W trakcie tych konferencji przeszkolono również kilkaset osób.

Członkowie Stowarzyszenia prowadzili także superwizje różnych zespołów i ośrodków na terenie kraju (Wanda Paszkiewicz, Luis Alarcon, Anna Wiechcińska).

VI. Działalność wydawnicza

W 2016 roku kontynuowana była działalność Wydawnictwa Stowarzyszenia „Niebieska Linia”. Osoby zainteresowane publikacjami Stowarzyszenia mogły nabyć:

Publikacje dla profesjonalistów:

- „Procedura Niebieskie Karty – odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania”
- „Niebieska szkoła – bezpieczna szkoła. Poradnik dla pracowników oświaty”

Filmy edukacyjne dla profesjonalistów:

- Kontakt interwencyjny z osobą stosującą przemoc
- Rozmowa z osobą doznającą przemocy

Publikacje dla osób doznających przemocy w rodzinie:

- „Wyprawa PoMoc – poradnik dla osób doznających przemocy”
- Informator „Przemoc w rodzinie. Procedura Niebieskie Karty”
- „Przemoc w rodzinie” – karta informacyjna dla dzieci poniżej 12 roku życia
- „Procedura Niebieskie Karty – o co w tym chodzi” – karta informacyjna dla dzieci powyżej 12 roku życia

Publikacje dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

- „Godne życie bez przemocy” – poradnik dla osób stosujących przemoc
- „Żółta kartka” – ulotka informacyjna dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie

Materiały informacyjne o zjawisku przemocy w rodzinie:

- „O procedurze Niebieskie Karty” – informator
- „Procedura Niebieskie Karty” – plakat
- „Jestem świadkiem przemocy w rodzinie – co robić?” – ulotka dla świadków przemocy.

W 2016 r. – poza pojedynczymi zamówieniami od osób prywatnych i jednostek samorządowych – Stowarzyszenie „Niebieska Linia” zrealizowało duże zamówienie na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Do MRPiPS przekazano 90 pakietów edukacyjnych, w skład których wchodziły wszystkie pozycje wydawnicze Stowarzyszenia oraz czytniki e-book. Ministerstwo przekazało te materiały uczestnikom swoich szkoleń z terenu całego kraju.

VII. Inne działania

W roku sprawozdawczym Członkowie Stowarzyszenia brali także udział w następujących przedsięwzięciach:

- prowadzili moduły specjalistyczne dotyczące interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie i Wydziale Zamiejscowym w Sopocie – Wanda Paszkiewicz, Luis Alarcon, Monika Lakowska, Ewa Podgórska
- prowadzili zajęcia na specjalizacji II stopnia dla pracowników socjalnych „Praca z rodziną z problemem przemocy” w Instytucie Rozwoju Służb Społecznych (Wanda Paszkiewicz, Anna Wiechcińska)
- wypowiadali się i komentowali sytuacje oraz działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w różnych mediach: kilkakrotna wypowiedź dla portali wp.pl, onet.pl, gazeta wyborcza – na temat zjawiska przemocy wobec mężczyzn i działań służb, wypowiedź dla Polsat News na temat pracy z osobami stosującymi przemoc (Małgorzata Kulka), wypowiedź dla ddTVN o agresji i przemocy psychicznej (Ewelina Bazyluk), udział Stowarzyszenia NL w promocji medialnej utworu Hoziera „Cherry wine” dotyczącego przemocy wobec kobiet (Ewa Podgórska), udział w programie „Pytanie na Śniadanie” w TVP, wypowiedź dotycząca przemocy dla TVN24 (Paula Klemińska), udział w programie TVN „Czarno na białym” i „Blżej ludzi” oraz wypowiedź na temat przemocy w czasopiśmie „Przegląd” (Luis Alarcon)
- napisali kilka artykułów do czasopism specjalistycznych:
 - artykuły do „Świata Problemów” (nr. 4 i 9) - o pułapkach, w które wpadają realizatorzy procedury Niebieskie Karty i o dziecku w procedurze Niebieskie Karty - Wanda Paszkiewicz
 - artykuł w czasopiśmie „Pracownik socjalny” – „Budowanie kontaktu i praca z osobą stosującą przemoc w ramach procedury Niebieskie Karty” – Małgorzata Kulka
- wraz z osobami współpracującymi ze Stowarzyszeniem brali udział jako uczestnicy w spotkaniach, seminariach i konferencjach:

- Konferencja pn. Członkowie grup narażonych na dyskryminację a wymiar sprawiedliwości” – konferencja kończąca projekt pt. „Podnoszenie wrażliwości sędziów i prokuratorów w zakresie równego traktowania” organizowana przez Helsińska Fundacje Praw Człowieka – luty 2016
- Seminarium „NGO zorientuj się w ustawach” organizowane przez Stowarzyszenie BORIS – luty 2016
- Konferencja w Ministerstwie Sprawiedliwości podsumowująca projekt „Wzmocnienie działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie” – marzec 2016
- Spotkanie grupy w sprawie kobiet migrantek (urząd ONZ - United Nations High Commissioner for Refugees – Najwyższy Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców) – marzec 2016
- Konferencja podsumowująca projekt „Niebieski patrol”, realizowany przez Stowarzyszenie OPTA – kwiecień 2016
- IX Ogólnopolska Konferencja „Ostrożnie dziecko” organizowana przez Fundację „Dajemy dzieciom siłę” – kwiecień 2016
- 13 Ogólnopolska Konferencja „Pomoc dzieciom ofiarom przestępstw” organizowana przez Fundację „Dajemy dzieciom siłę” – październik 2016

Wszystkie wymienione powyżej działania Stowarzyszenia spotkały się z dużym zainteresowaniem i uznaniem uczestników i organizatorów. Wiele z nich będzie kontynuowanych i rozwijanych w 2017 roku.

Realizacja programów i działalność w 2016 roku były zgodne z celami statutowymi Stowarzyszenia.

opr. Anna Wiechcińska-Szymańska